

RİLEM

(Merkezi Paris'te bulunan, Yapılar ve Malzemeler üzerinde Araştırma ve Tecrübe Laboratuvarları Beynelmîlel Birliğinin, kuruluş, gaye ve çalışmalarını anlatan aşağıdaki yazı, Genel Sekreterliğin bu maksatla yaptığı yayından tercüme edilmiştir.

Çeviren :
Atilla ŞENOL
Y. Müh.

RİLEM'in kuruluşu 1947 sene-sinde, bazı laboratuvar direk-törleri ile araştırmacıların karşılaş-masıyla başlar. Bu karşılasmada, harbin ortadan kaldırdığı beynel-mîlel bağların yeni bir esasa göre tekrar kurulması kararlaştırılmış-tır. Esasen, tamamen tahrip edilmiş bir dünyada, yeniden inşa etmenin müstacel problemleri ve ilimdeki tekâmül, altı senedir kesilen temas-ları tekrar ele alarak, mecburi bir tecritten kurtulmayı bir zaruret haline getirmişti.

Paris'teki bu ilk toplantıda ve bunu takip eden seneler Sorren-te ve Zürich'deki toplantılarda, la-boratuvarlar arasında beynelmîlel işbirliğinin esasları tesbit edildi. Ev-velce mevcut (Malzeme Tecrübe-le-ri Beynelmîlel Teşkilâtı) harp do-layısı ile dağılmıştı. Bu bakımdan derhal tesirli bir çalışmaya girişmek için, oldukça basit çalışan ve çalış-ma sahası sınırlı bir teşkilâtın, de-ğişik esaslar üzerine durulmasına karar verildi. Bu teşkilâtın ismi (Yapılar ve Malzemeler üzerinde Araştırma ve Tecrübe Laboratu-varları Beynelmîlel Birliği) oldu. Bu isim sonradan kısaca **RİLEM** ola-rak kullanılacaktır. Bu yeni organi-zasyonun çalışma sahası ve gaye-leri aşağıdaki şekilde sınırlanmış-tır.

Çalışma Sahası :

— **Yapı Malzemeleri** : Kimya-sal, fiziksel ve mekanik özellikleri-nin ölçülmesi, yerine yerleştirme metodları ve bu metodların, mal-zemelerin özellikleri üzerindeki te-sirleri.

— **Mekanik özelliklerinin** sta-bilitesinin, deformasyonlarının, da-yanıklılığının ölçülmesi mevzu-bahs olan **yapılar** veya yapı elemanları.

— **Yapı ve malzeme tecrübe makinaları ve tecrübe metodları** ve

daha umumi olarak tecrübe labora-tuvarları ekipmanı.

— Muhtelif sahalarda araştır-malar.

Gayeleri : Statüde şöyle tarif edilmiştir.

(Madde 3)

— Üye memleketlerin muhte-lif laboratuvarlarında proje ve tat-bikat safhasında olan malzemeler ve yapılar üzerinde denemeler ve tec-rübi araştırmalar için yardımlaşma ve bilgi mübadelesi.

— Tecrübe metodlarının birleş-tirilmesi ve geliştirilmesi bakımın-dan etüdü.

— İlmî çalışma yapanların mü-badelesi.

— Millî ve beynelmîlel kurul-larla, projelerinin gerçekleştirilme-si için müştereken çalışma.

— Önceden tâyin edilen mevzu-larda periyodik olmayan ihtisas toplantılarının ve müzakerelerin or-ganizasyonu.

RİLEM bünyesinin orijinalliği muhtemelen, kuruluş şekline gel-mektedir: Problemlerinin bazılarını beraberce tetkik etmeye karar ve-ren çeşitli memleketlerin laboratu-var direktörlerinin topluluğu, Bir-liğin en yüksek organı daimi komis-yondur. Daimî komisyon, birliğe kabul edilmiş her memlekete ait bir delege ve bir temsilciden teşek-kül eder. Temsilciler ve delegeler sas üye karakterinde olmak mecbu-riyetindedir. Temsilcilerin seçimi her memleketin millî üyeleri tara-fından yapılır. Delegeleri ise daimi komisyon tâyin eder. Eğer o mem-lekette **RİLEM** üyeleri millî birliği varsa onun muvafakatını alır. Tem-silciler seçimlerde delegeler gibi bir oya sahiptirler. Bazı temsilciler u-zun zamandanberi çalışmaktadırlar. Fakat daimi komisyonun her top-

lantı devresinde başka şahıs tara-fından bu yerin doldurulması uygun olur.

Her ne kadar **RİLEM** üyeleri 56 memlekette dağılmış iseler de bu memleketlerden yalnız 38 tanesinin delegesi vardır. Daimi komisyonun küçük adette olması onun senelik toplantıları güçlük çekmeden tertip etmesini ve böylece bir toplantıdan diğerine aktüel karakterde kararlar alınmasını mümkün kılmaktadır. Daimi komisyon, üzerinde çalışmak-ta olan konunun başkanı olan, de-legelerden birinin dâveti ile topla-nır.

RİLEM çalışmalarına daha faz-la elâstikiyet vermek için daimi ko-misyon selâhiyetlerinden bir kısmı-nı beş üyeden müteşekkil (başkan, genel sekreter, veznedar ve iki üye) büroya vermiştir. Genel sekreter **RİLEM**'in günlük faaliyetlerini dü-zenler, verilecek kararlarda büro-nun diğer üyeleri ile temas eder.

RİLEM'in kuruluşunda üyele-rin bir araştırma ve tecrübe labo-ratuvarında yüksek kademede vazife görmesi ve teknik sahada mü-tehassis kimseler olması ileri sürül-müştü. Bu şartlar endüstri sahasın-da çalışan değerli pek çok müte-hassısı dışarda bırakıyordu. Buna mani olmak için iki cins üye usu-lü kabul edildi.

1 — **Esas üyeler** : Resmi veya hususi teşekküllerde yapı ve mal-zeme üzerinde araştırma ve tecrü-be laboratuvarı yüksek kademesin-de vazife gören kimseler olup, dai-mi komisyonun kararı ile kabul e-dilirler. Delegeler bunların arasın-dan seçilir.

2 — **Ortak üyeler** : Genel sek-reterliğe basit bir müracaatla kabul edilen, yapı ve malzemeler üzerin-de araştırma ve tecrübelere alâka duyan şahıs veya teşekküllerdir.

RILEM'in ilk çalışmalarından biri, üyeleri arasında bilgi mübadelesini temin etmek oldu. Muayyen mevzular üzerinde çalışanların listesi, teknik hususiyetleri ve adresleri RILEM yayınları ile üyelere duyuruldu, böylece ilk temaslar laboratuvarlardan laboratuvara, üyeden üyeye kurulmuş oldu. Sonradan daha tesirli bir bilgi mübadelesi teknik sekreterlik vasıtası ile yapılan anketlerle temin edilmeye başladı. Anket neticeleri cevap verenlere tebliğ edildiği gibi RILEM bültenlerinde de neşredilerek anketi talep edenler kadar diğer üyelerin de istifadesi sağlandı.

Bütün teşekküllerle olduğu gibi, RILEM de, üyeleri arasında muntazam bir bağ temin etmek için 1951 senesinde İngilizce ve Fransızca yazılı BÜLTENLER neşretmeye başladı. Bu bültenler, muhtevasının teknik önemi dolayısı ile kısa zamanda yapılar ve malzemeler üzerindeki tecrübe ve araştırmalara ait beynelmilel karakterde bir mecmua haline geldi.

Bültenler birlik tarafından organize edilen beynelmilel sempozyumlardan bazılarının zabıtlarını da neşretmektedir. Bu sempozyumların konusu, yeri, tarihi ve esas üyeler arasından bir organizatör, daimi komisyon tarafından tayin edilir. Müzakerelerde tayin edilen konu üzerine de muhtelif memlekettan gelen mühendisler münakaşa ve bilgi mübadelesinde bulunurlar. Kullanılan lisan İngilizce ve Fransızcadır. Zabıtlar ve takdim edilen raporların bu iki lisandan biri ile yazılması mecburidir. Organizatör veya bülten tarafından müzakereden birkaç ay evvel program ve az bir zaman sonra da genel rapor neşredilir.

Senede bir ilâ dört sempozyum yapılmaktadır.

Önümüzdeki senelere ait RILEM programındaki müzakerelere bakılacak olursa. seçilen mevzuların oldukça büyük bir değişiklik gösterdiği görülür:

- Yapılarda titreşim ve dinamik kuvvetlerin ölçülmesi
Budapeşte, 7-11 Temmuz 1963

- Baraj modelleri
Lizbon, 14-19 Ekim 1963
- Sıcak iklimlerde yapı malzemelerinin muhafaza ve müddeti
Abidjan, Kasım 1963
- Malzeme tecrübelerinde nükleer fizik ve modern fiziğin tatbikati
Philadelphia, 3-6 Şubat 1964
- Poroz bünyelere suyun nüfuzu
Paris, Nisan 1964
- İmâl edilmiş betonarme elemanların sertleşmelerinin tacili,
Moskova veya Lenin-grad, Temmuz 1964
- Yapıda kullanılan sentez malzemelerinin kabulü ve araştırma tecrübeleri
Liège, Haziran 1964
- Deniz suyuna maruz beton
Palermo, Mayıs 1965
- Binada rutubet
Helsinki, 1965

Profesör, mühendis, araştırmacı ve mütehassısların iştirak ettiği bu beynelmilel sempozyumların mahzuru iştirak edenleri oldukça ağır masraflara sokması ve normal mesleki faaliyetlerini sekteye uğratmasıdır. Bu mahzuru gidermek maksadı ile (muhabere yolu ile sempozyum) metodu ileri sürülmüştür. Bu metod mütehassısların şahsi direkt temaslarına mani olmak mahzuruna mukabil, bilgi mübadelesini kolaylaştırmakta, bir takım ön münakaşaları ortadan kaldırarak mühim konular üzerinde yapılması lüzumlu müzakereleri hazırlamak için imkân ve kolaylık sağlamaktadır.

RILEM'in ilk (muhabere yolu ile sempozyum'u) 1961 de yapılmıştır ve halen de diğer iki sempozyum devam etmektedir. Bunların konusu (çimentodan başka bağlayıcılarla yapılan betonlar) ve (çabuk kontrol bakımından betonun buharla muamelesi) dir.

Bu müzakereler sonunda konunun bir neticeye varmasını temin için çalışma grupları teşkil edilir. Çalışma grupları periyodik olarak toplanırlar ve raporlar ve

bülten neşriyatı ile çalışmalar hakkında bilgi verirler.

Eğer bazı normalizasyon problemleri direkt olarak laboratuvarları ilgilendirmese resmi organlar laboratuvarlara müracaat ederek gerek fikir ve gerekse hazırlık çalışmalarının yapılmasında onların yardımlarını talep ederler. Tecrübe metodlarını birleştirmek RILEM'in büyük gayelerinden biridir. Bu maksatla teknik komisyonlar kurularak bir takım ön tecrübeler muhtelif laboratuvarlarda müştereken yapılır. Halen RILEM/CEMBUREAU olarak tanınan çimento kontrol metodu, CEMBUREAU ile müşterek bir çalışma neticesi ortaya konmuştur. Bu metod ISO tarafından bütün memleketlere tavsiye edilmiş ve bir çok memleket tarafından millî norm olarak tasdik edilmiştir.

Halen faaliyette bulunan çalışma gurupları ve komisyonlar aşağıdadır.

- Beton ve çimento tecrübeleri
Başkan : M.R.L/HERMITE (Fransa)
- Kışın beton dökülmesi
Başkan : M. N. M. PLUM (Danimarka)
- Sıcak iklimli memleketlerde beton ve betonarme
Başkan : Prof. R. SHALON (İsrail)
- Harçlar ve Sıvalar (RILEM ile CIB nin müşterek komisyonu)
Başkan : Dr. T. W. PARKER (İngiltere)
- Enjeksiyon harçları (FIP ve RILEM'in müşterek komisyonu)
Başkan : Prof. I. LYES (Norveç)
- Ön gerilmeli beton armatürlerinin ve betonarme armatörlerinin şartnameleri ve tecrübeleri.
Başkan : Prof. H. LUIS (Belçika)
- Betonda armatürlerin korozyonu.
Başkan : Prof. C. A. LOBRY de BRUYN (Hollanda)
(Devamı 46. sayfada)